

København, juni 2024

ANALYSE AF DET UNGARSKЕ FORMANDSKAB FOR MINISTERRÅDET H2 2024

Dette notat har til formål at give et overblik over den ungarske regerings prioriteter under landets varetagelse af formandskabet for Ministerrådet. Som bekendt har Ministerrådet et roterende formandskab, hvor hvert medlemsland i halvårige perioder leder Ministerrådet.

For at sikre en rød tråd mellem medlemslandenes prioriteter arbejder de i såkaldte trioformandskaber, hvilket vil sige at tre medlemslande med kronologisk sammenhængende formandsperioder fastsætter et fælles såkaldt trioprogram, som rammesætter det enkelte medlemsland i trioens nationale formandsprioriteter. Med Ungarns formandskab i andet halvår af 2024 afsluttes trioformandskabet Spanien-Belgien-Ungarn, og efterfølges af Polen-Danmark-Cypern.

Situationsanalyse

Det ungarske formandskab er i høj grad præget af det netop afsluttede Europa-Parlamentsvalg, hvor forhandlinger om fordeling af udvalgs- og ledelsesposter i øjeblikket pågår i Europa-Parlamentet og blandt medlemslandenes stats- og regeringschefer. Dermed forventes det ordinære lovgivningsarbejde tidligst at genoptages i fuld effektivitet ultimo september. Det ungarske formandskab kommer grundet dets placering i overgangen mellem en afgangende og tiltrædende Kommission til at have ansvar for at færdiggøre en række trilog-forhandlinger af udspil fra Kommissionen Ursula von der Leyen I, samtidigt med at arbejdsprogrammet og dermed nye lovgivningstiltag vil blive offentliggjort af den forventede Ursula von der Leyen II-Kommission i oktober.

Formandskabet har internt i både Europa-Parlamentet og Ministerrådet været genstand for bekymring grundet den ungarske regerings udtalte EU-skepticisme og gentagende brug af vetoet i Ministerrådet på særligt udenrigspolitiske spørgsmål. Den kritik har den ungarske præsident Orbán indirekte kommenteret på med sit valg af formandskabs-slogan 'Make Europe Great Again', med reference til den forhenværende amerikanske præsident Trumps valg motto. Adspurgt til valget af slogan udtaler lederen af det ungarske formandskab, Europaminister Bóka, at sloganet er en reference til at man med formandskabet ønsker at sætte fokus på at styrke EU ved at arbejde aktivt for at fremme udvidelsen af EU's medlemslande samtidigt med at man ønsker at give plads til værdipolitiske agendaer.¹

Formandskabets politiske prioriteter

Den ungarske regering har præsenteret syv overordnede prioriteter for landets formandskab². Som formand for Ministerrådet har Ungarn mulighed for at rejse sager af stor national betydning, styre dagsordenen for dialogen mellem medlemslandene fagministre og bærer samtidigt ansvaret for at facilitere trilog-forhandlinger som neutral broker mellem Europa-Parlamentet og Ministerrådet i den ordinære lovgivningsproces. De syv ungarske prioriteter fremgår i nedenstående afsnit.

- **Ny Europæisk Konkurrenceevneaftale:** Europa halter bag sine globale konkurrenter og står over for udfordringer som høj inflation, offentlig gæld, høje energipriser, og lav produktivitet. For at få EU's økonomi tilbage på vækstsåret vil det ungarske formandskab fokusere på at

¹ <https://www.politico.eu/article/make-europe-great-again-hungary-channels-donald-trump-eu-presidency-slogan-viktor-orban/>

² <https://huncoepres.mfa.gov.hu/eng/page/priorities-of-the-hungarian-presidency>

forbedre konkurrenceevnen gennem en teknologineutral industriel strategi, øget produktivitet, åben økonomi, internationalt samarbejde og et fleksibelt arbejdsmarked. Vedtagelsen af en ny konkurrenceevneaftale er essentiel for økonomisk udvikling, støtte til små og mellemstore virksomheder, den grønne og digitale omstilling, samt sikre og bæredygtige job.

- **Styrkelse af europæisk forsvarspolitik:** Europas forsvarskapacitet skal forbedres for at håndtere internationale kriser og konflikter. Udover forsvarspolitiske alliancer skal EU styrke sin egen sikkerhed ved at forbedre den europæiske forsvarsteknologiske og industrielle base, fremme forsvarsinnovation og forbedre samarbejdet om forsvarsindkøb mellem medlemsstaterne.
- **En konsekvent og meritbaseret udvidelsespolitik:** EU's udvidelsespolitik skal forblive meritbaseret, afbalanceret og troværdig. Vestbalkans integration er afgørende for EU's økonomiske, sikkerhedsmæssige og geopolitiske interesser. Det ungarske formandskab vil fremme samarbejde gennem EU-Vestbalkan-topmødet og Det Europæiske Politiske Fællesskab.
- **Illegal Migration:** For at tackle migrationspresset kræves tæt samarbejde med grænsende lande, oprindelses- og transitlande, samt effektive tilbagesendelser og innovative asylregler. Det ungarske formandskab vil fokusere på migrationens eksterne dimension, beskyttelse af ydre grænser og sikre EU-midler til dette formål.
- **Formning af fremtiden for samhørighedspolitik:** EU skal reducere regionale forskelle og sikre økonomisk, social og territorial samhørighed. Samhørighedspolitikken er essentiel for dette og for det indre markeds funktion. Det ungarske formandskab vil fremme en strategisk debat om samhørighedspolitikens fremtid og dens rolle i at fremme konkurrenceevne og beskæftigelse.
- **En landmandscentreret EU-landbrugspolitik:** Europæisk landbrug står over for store udfordringer som klimaforandringer, stigende omkostninger og strenge regler. Det ungarske formandskab vil fremme bæredygtigt landbrug som en del af løsningen på klimaforandringer og sikre fødevarer sikkerhed og suveræniteten. Fokus vil være på at skabe en konkurrencedygtig og krisesikret landbrugspolitik efter 2027.
- **Håndtering af demografiske udfordringer:** Europa står over for aldrende befolkninger, usikre velfærdssystemer og arbejdskraftmangel. Disse demografiske udfordringer påvirker EU's konkurrenceevne og offentlige finanser. Det ungarske formandskab vil fokusere på disse udfordringer og anvende Kommissionens demografiske værktøjskasse som grundlag for løsninger.

GRACE bemærker, at den ungarske regering bruger sine formandskabsprioriteter til at fremme politiske agendaer, og i mindre grad til at fremme bestemte forhandlinger i Ministerrådet. Det er dog ikke unormalt, og mange andre lande benytter muligheden for at sætte dagsordener til at fremme nationale kæpheste. Prioriteterne afspejler dog et højreorienteret udgangspunkt, hvor traditionelle familieværdier og beskyttelse af landbruget er på dagsordenen. Som formandskab for Ministerrådet forventes det pågældende medlemsland at agere neutralt i alle forhandlinger, og med meget værdibårne formandskabsprioriteter kan neutraliteten i forhandlingerne blive en udfordring for formandskabet.